

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម
ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨

**អង្គការសង្គមស៊ីវិលសូមអំពាវនាវឱ្យទម្លាក់ចោលបទចោទចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំអង្គការ
មិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងបញ្ឈប់ការយាយីដែលបង្កកើតមានទៅលើសង្គមស៊ីវិល**

យើងខ្ញុំជាអង្គការសង្គមស៊ីវិល (“សង្គមស៊ីវិល”) ដែលមានរាយនាមខាងក្រោម សូមអំពាវនាវឱ្យទម្លាក់ចោលនូវបទចោទចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំអង្គការស៊ីវិលកម្ពុជាដ៏លេចធ្លោចំនួនបីរូប គឺលោក ប៉ា ងួនទៀង ព្រះតេជគុណ ប៊ុត ប៊ុនតេញ និងលោក មឿន តុលា។^១ ការចោទប្រកាន់ដែលគ្មានមូលដ្ឋានបែបនេះបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីការគំរាមកំហែង និងយាយី ដើម្បីបំបិទសំឡេងសង្គមស៊ីវិលកម្ពុជានិងអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស។

លោក ប៉ា ងួនទៀង ព្រះតេជគុណ ប៊ុត ប៊ុនតេញ និងលោក មឿន តុលា ត្រូវបានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញចោទប្រកាន់ពីបទ “ការរំលោភលើសេចក្តីទុកចិត្ត” កាលពីថ្ងៃទី៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ យោងតាមមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយបានចោទប្រកាន់ថាពួកលោកបានលួចបន្លំ មូលនិធិនៃពិធីបុណ្យសពអ្នកវិភាគនយោបាយ លោកបណ្ឌិត កែម ឡី។^២ ការចោទប្រកាន់នេះធ្វើឡើងតាមពាក្យបណ្តឹងរបស់លោក ពេជ្រ ស្រស់ ប្រធានគណបក្សយុវជនកម្ពុជា កាលពីថ្ងៃទី៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ ចោទសមាជិកគណៈកម្មការទាំងនេះថាបានលួចបន្លំមូលនិធិបុណ្យសព។ ប្រសិនបើសម្រេចថាមានទោស អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សទាំងបីរូបប្រឈមមុខនឹងការជាប់ពន្ធនាគារពីប្រាំមួយខែ ទៅ បីឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់រហូតដល់ប្រាំមួយលានរៀល។^៣

ក្រោយពីមរណៈភាពរបស់លោក កែម ឡី^៤ គណៈកម្មការបុណ្យសពមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ក្នុងនោះរួមមានថ្នាក់ដឹកនាំទាំងបីរូបជាសមាជិកផងដែរ។ គណៈកម្មការនេះទទួលខុសត្រូវទូទៅ រួមទាំងការរៀបចំពិធីបុណ្យសព និងកម្មវិធីផ្សេងៗដែលជាពាក់ព័ន្ធ។ ថ្នាក់ដឹកនាំទាំងបីរូប បានបញ្ជាក់ថាគួរនាំទីរបស់ពួកគេមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងការចូលបច្ច័យបុណ្យសព និងមូលនិធិដទៃទៀតឡើយ។ ការចោទប្រកាន់ទាំងនេះផ្អែកទៅលើតែពាក្យបណ្តឹងដែលគ្មានភស្តុតាងរបស់លោក ពេជ្រ ស្រស់ តែប៉ុណ្ណោះ។ លោក ពេជ្រ ស្រស់ ធ្លាប់ដាក់

¹ បុគ្គលទាំងបីនាក់នេះជាថ្នាក់ដឹកនាំអង្គការសង្គមស៊ីវិលដ៏លេចធ្លោ។ លោក ប៉ា ងួនទៀង ជានាយកប្រតិបត្តិនៃមជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ, ព្រះតេជគុណ ប៊ុត ប៊ុនតេញ គឺជាស្ថាបនិកនៃបណ្តាញព្រះសង្ឃឯករាជ្យដើម្បីយុត្តិធម៌សង្គម និង លោក មឿន តុលា ជានាយកប្រតិបត្តិនៃមជ្ឈមណ្ឌលសម្ព័ន្ធភាពការងារ និងសិទ្ធិមនុស្ស

² Andrew Nachemson និង នឿម ឆេង, “តុលាការឱ្យចាប់ខ្លួនសមាជិក គណៈកម្មការបុណ្យសព លោក កែម ឡី ៣ រូប”, ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (១៨ មករា ២០១៨) <http://bit.ly/2rqAgEb>. មើលនៅ ៖ ឃី សុវឌ្ឍី “សមាជិកគណៈកម្មការបុណ្យសព កែម ឡី ត្រូវបានចោទប្រកាន់” ខ្មែរថាមស៍ (១៨ មករា ២០១៨) <http://bit.ly/2DBchaF>; “តុលាការសម្រេចចោទប្រកាន់មនុស្សបីនាក់ពាក់ព័ន្ធរឿងបច្ច័យបុណ្យសព កែម ឡី”, ហ្វេសប៊ុក, (១៨ មករា ២០១៨), <http://bit.ly/2Duq9iX>.

³ មាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

⁴ អ្នកវិភាគនយោបាយដ៏ល្បីល្បាញ និងជាសកម្មជនផ្នែកសង្គម លោកបណ្ឌិត កែម ឡី ត្រូវបានបាញ់សម្លាប់នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញនៅថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ។ ការតវ៉ាជាសាធារណៈដ៏ធំដុំវិញការស្លាប់របស់លោក និងការខ្វះខាតនោះក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងការកាត់ទោស នាំឱ្យមានការអំពាវនាវឱ្យបង្កើត គណៈកម្មការឯករាជ្យ ដើម្បីស៊ើបអង្កេតករណីនេះបន្ថែមទៀត។ សូមអាន ៖ អាយហ្វិក, “ការដាក់សម្ពាធមកលើកម្ពុជា មួយឆ្នាំបន្ទាប់ពីការសម្លាប់លោក កែម ឡី” ។ អាចទាញយកបាននៅ <https://www.ifex.org/cambodia/2017/07/10/kem-ley-anniversary-killing/>

ពាក្យបណ្តឹងប្រឆាំងនឹងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដែលបណ្តាលឲ្យតុលាការកំពូលរំលាយគណបក្សនេះ កាលពី ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧។^៥

ក្រុមគ្រួសារលោក កែម ឡី ពុំបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងណាមួយប្រឆាំងនឹងការប្រើប្រាស់មូលនិធិនេះ ឡើយ ហើយសមាជិកគ្រួសាររបស់គាត់បានច្រានចោលពាក្យបណ្តឹងនេះ ដោយហៅបណ្តឹងនេះថា “គ្មានមូលដ្ឋាន”។ នៅក្នុងពាក្យបណ្តឹងដើមរបស់លោកស្រី គាត់អះអាងថាលោកទទួលបានព័ត៌មានចេញពីក្នុងគ្រួសារ របស់លោក កែម ឡី ថាមានការលួចបន្លំលុយបុណ្យសព។ ទោះជាដូច្នោះក៏ដោយ សមាជិកគ្រួសារម្នាក់ដែលជា សមាជិកនៃគណៈកម្មការនោះដែរ ក៏បានច្រានចោលការចោទប្រកាន់នេះ ដោយថ្លែងថាគាត់ “មិនដែលគាំទ្រ ពាក្យបណ្តឹង” ហើយសំខាន់បំផុតនោះគឺគណៈកម្មការមិនបានសូមឃើញចាត់ចែងបច្ច័យទាំងនោះផង ព្រោះមូល និធិទាំងនោះត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយសាច់ញាតិរបស់លោក កែម ឡី។ ប្អូនថ្លៃស្រីរបស់លោក កែម ឡី ក៏បាន ច្រានចោលពាក្យបណ្តឹងនេះដែរ ដោយថ្លែងថាថ្នាក់ដឹកនាំទាំងបីរូបមិនដែលគ្រប់គ្រងមូលនិធិនោះទេ។^៦ ការ ថ្លែងដោយក្រុមគ្រួសាររបស់លោក កែម ឡី ទាំងនេះអាចបញ្ជាក់ថាការចោទប្រកាន់នេះគឺជារឿងដែលទាក់ទង នឹងនរណាម្នាក់។

ការចោទប្រកាន់ដោយមិនមានភស្តុតាងទាំងនេះ កើតឡើងចំពោះពេលដែលរដ្ឋាភិបាលបង្ក្រាបយ៉ាងតឹងរឹង មកលើសំឡេងជំទាស់នៅកម្ពុជា ដែលធ្វើឱ្យលំហការងាររបស់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសង្គមស៊ីវិលមានការ រួមគូចកាន់តែខ្លាំង។ ឧទាហរណ៍ ដូចជាការផ្អាកសកម្មភាពរបស់អង្គការសមធម៌កម្ពុជា ការបិទវិទ្យាស្ថានជាតិ ប្រជាធិបតេយ្យ ការលុបឈ្មោះអង្គការមាតាធម្មជាតិកម្ពុជាចេញពីបញ្ជី^៧ ការបិទទាំងបង្ខំនៃសារព័ត៌មានឯករាជ្យ រួមមានកាសែត ឌី ខេមបូឌា ដេលី និងការិយាល័យវិទ្យុអាស៊ីសេរីនៅកម្ពុជា^៨ ព្រមទាំងការដាក់ទោសទណ្ឌបែប នយោបាយលើអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សដូចជាសកម្មជនដីធ្លី អ្នកស្រី ទេព វន្តី សកម្មជនមាតាធម្មជាតិកម្ពុជា លោក ហ៊ុន វណ្ណៈ និង លោក ឌឹម គុណឌី និងអតីតអ្នកសារព័ត៌មានវិទ្យុអាស៊ីសេរី លោក យ៉ាង សុធារិន និង លោក អួន ឈិន។^៩

⁵ Andrew Nachemson និង សុទ្ធ គឹមសៀន, “ CNRP កំពុងប្រឈមនឹងបក្សពីរប្តឹងសុំរំលាយចោល” ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (៥ តុលា ២០១៧) <http://bit.ly/2yJPSBi>
⁶ ឆៀម ឆេង និង Andrew Nachemson, ‘ប្អូនប្រុសលោក កែម ឡី និយាយថាបណ្តឹងប្រឆាំងនឹងសកម្មជនរៀងលួចបច្ច័យបុណ្យសពគឺគ្មានមូលដ្ឋាន’, ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (២៣ មករា ២០១៨) <http://bit.ly/2nac4QZ>.
⁷ ទោះបីជាការលុបឈ្មោះរបស់អង្គការមាតាធម្មជាតិកម្ពុជាធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្តក៏ដោយ ក៏សហស្ថាបនិកម្នាក់បានថ្លែងថា “ការស្នើសុំនេះត្រូវបានជំរុញដោយ ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញលើសហស្ថាបនិក ២ នាក់ផ្សេងទៀត”។ សូមអាន ៖ ម៉ិច ដារ៉ា និង Ananth Baliga, “អង្គការមាតាធម្មជាតិ ត្រូវបានលុបចោល ក្រោយ លាតត្រដាងរឿងខ្សាច់”, ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (១៨ កញ្ញា ២០១៧) អាចរកបាននៅ ៖ <http://bit.ly/2f3Nn50>
⁸ ការបិទការិយាល័យវិទ្យុអាស៊ីសេរីនៅភ្នំពេញក៏ធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្តផងដែរ ប៉ុន្តែតំណាងវិទ្យុអាស៊ីសេរីម្នាក់ថ្លែងថាការបង្ក្រាបលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯក រាជ្យនាពេលថ្មីៗមិនអាចធ្វើឱ្យខ្លួនបន្តការងារនៅក្នុងប្រទេសបាន។ សូមអាន ៖ Ananth Baliga, ម៉ិច ដារ៉ា និង ឆៀម ឆេង “អាស៊ីសេរីបិទការិយាល័យ ផ្សាយនៅប្រទេសកម្ពុជាខណៈមានការបង្ក្រាបលើប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ”, ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍, ១២ កញ្ញា ២០១៧, អាចរកបាននៅ ៖ <http://www.phnompenhpost.com/national/rfa-shuts-down-cambodia-operations-amid-media-crackdown> (ភាសាអង់គ្លេស)
⁹ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម, ‘អង្គការសង្គមស៊ីវិលសូមណាមពរឱ្យមានយុត្តិធម៌ និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស’, (១០ ធ្នូ ២០១៧), <http://bit.ly/2E7qaKY>។ សូម អានផងដែរនៅ ៖ សាយ មុន្នី, “សង្គមស៊ីវិលសហរដ្ឋអាមេរិកប្រាប់ឱ្យកម្ពុជាបញ្ឈប់ការគាបសង្កត់លើសេរីភាព”, សំឡេងសហរដ្ឋអាមេរិក, (២៣ មករា ២០១៨), <http://bit.ly/2DzOnZ8>.

យើងខ្ញុំជាអង្គការសង្គមស៊ីវិល សូមអំពាវនាវឱ្យទម្លាក់ចោលជាបន្ទាន់នូវបទចោទដែលគ្មានមូលដ្ឋានប្រឆាំងលោក ប៉ា ងួនទៀង ព្រះតេជគុណ បិត ប៊ុនតេញ និង លោក មឿន តុលា។ ជាងនេះទៀត យើងខ្ញុំអំពាវនាវដល់អាជ្ញាធរកម្ពុជាឱ្យបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញមកលើអង្គការសង្គមស៊ីវិល អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសកម្មជនដែលកំពុងធ្វើការដោយស្របច្បាប់ និងការងារដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពរបស់កម្ពុជា។ យើងខ្ញុំស្នើឱ្យរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគោរពរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា និងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងដើម្បីធ្វើឱ្យសង្គមស៊ីវិលអាចដំណើរការទៅមុខដោយគ្មានការរឹតត្បិត និងយាយី។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នេះចូលរួមដោយ ៖

1. សហគមន៍បឹងកក់
2. សហគមន៍បឹងត្របែក
3. អនាគតយុវជនកម្ពុជាអាស៊ាន
4. សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ជីវភាពពលរដ្ឋកម្ពុជា
5. មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា
6. មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ
7. គណៈកម្មាធិការសហប្រតិបត្តិការដើម្បីកម្ពុជា
8. សហព័ន្ធកម្មករសេវាកម្ម និងម្ហូបអាហារកម្ពុជា
9. សមាគមអាដហុក ការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា
10. សមាគមគ្រូបង្រៀនកម្ពុជាឯករាជ្យ
11. សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ
12. អង្គការស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីសង្គម
13. មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីស្ត្រីមានវិបត្តិ
14. បណ្តាញយុវជនកម្ពុជា
15. មជ្ឈមណ្ឌលសម្ព័ន្ធភាពការងារ និងសិទ្ធិមនុស្ស
16. សម្ព័ន្ធដើម្បីសុចរិតភាព និង គណនេយ្យភាពសង្គម
17. គណៈកម្មាធិការ ដើម្បីការបោះឆ្នោត ដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា
18. អង្គការសមធម៌កម្ពុជា
19. អង្គការយេនឌ័រ និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា
20. សមាគមប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ
21. សហគមន៍យុវជនជនជាតិដើមភាគតិចឃុំប្រមេរ ខេត្តព្រះវិហារ
22. សមាគមឥន្ទ្រទេវី
23. សមាគម ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍
24. សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចគួយ ភូមប្រមេរ ខេត្តព្រះវិហារ
25. សហគមន៍ជីវ្រី ភូមិ១ ខេត្តព្រះសីហនុ

26. សហគមន៍ដីធ្លី ភូមិក្រិញ ខេត្តប៉ៃលិន
27. អង្គការការពារសិទ្ធិជនជាតិភាគតិច
28. មាតាធម្មជាតិ
29. គណៈកម្មាធិការអព្យាក្រឹត និងយុត្តិធម៌ ដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងត្រឹមត្រូវនៅកម្ពុជា
30. អង្គការពន្លកខ្មែរ
31. សហគមន៍ផ្លូវភ្លើង ទួលសង្កែ A
32. សមាគមធាងត្នោត
33. សហគមន៍ SOS ព្រលានយន្តហោះអន្តរជាតិភ្នំពេញ
34. ក្រុមការងារដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់
35. ក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា